

Kijelölt út

A salgótarjáni Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskola Derkovits Gyula Iskolagalériájának kezdetei immár 40 esztendőre néznek vissza. 1967-ben, az akkori új gimnázium falain belül *Czinke Ferenc* grafikusművész, az iskola első művésztanára álmodta meg a galéria alapítását. A *Magyar Géza* által tervezett modern épület tágas aulája ideális teret kínált az értékes falfelületek kihasználásának.

Az volt a cél, ami ma már mások számára is követendő példa: az iskolaközösségnek és az itt megforduló vendégeknek közelébe kell hozni a kortárs magyar képzőművészetet, hogy azzal élő kapcsolat alakuljon ki. A művekkel való mindennapos találkozások segítik a párbeszédet, áthidalják a szakadékot a mai alkotó és befogadó között. Az elképzelés életképességét bizonyítja, hogy az eltelt 40 év alatt töretlenül folytatódott a kiállítások sorozata, és kiváló tárlatokon mutatkozhattak be hazánk művészei.

Kikkel találkozhatott a közönség? Csak néhány példát megemlítve is csillogó névsort állíthatunk össze: *Baji Miklós Zoltán, Bálványos Huba, Barczy Pál, Czinke Ferenc, Czinke Zsuzsanna, Csemniczky Zoltán, Csohány Kálmán, El Kazovszkij, ef. Zámbo István, Feledy Gyula, Földi Péter, Gelencsér János, Hibó Tamás, Iványi Ödön, Lizsnyánszky Erzsébet, Lóránt János, Losonczy Ildikó, Mészáros Erzsébet, Molnár Péter, Nagy Márta, Orosz István, Pénzes Géza, Perényi Anna, Radics István, Raszler Károly, Reich Károly, Réti Zoltán, Szabó Tamás, Szentgyörgyi József, Xantus Gyula* és sokan mások.

Czinke Ferenc tanár úr hatalmas erővel, kitartó energiával és óriási felelősséggel gondozta a Derkovits Gyuláról elnevezett iskolagalériát, amely a maga nemében első volt Magyarországon. Szívén viselte a szakmai és pedagógiai szempontok tökéletes megvalósulását és a kiállítás rendezést kiemelten igényes hagyománnyá tette. Rangot adott a térnek, méltó tiszteletet vívott ki az esemény számára és megfelelő rutint alakított ki a technikai kivitelezést illetően. Baráti kapcsolatai révén számos művész és művészé lett egykori tanítványa fordult meg az iskolában, és sokan közülük nagylelkű ajándékozásaikkal gyarapították gazdag képzőművészeti gyűjteményünket. Czinke Ferenc tanár úr nagyszerűen tudta tolmácsolni a művészi valóságot a közönség számára. Emlékezetes megnyitói élmény volt hallgatni, gondolatait azokkal is el tudta fogadtatni, akik fenntartással szemlélték az újkori művészeti jelenségeket. Meg tudta értetni, hogy az ember nem tagadhatja meg az alkotás örömét, a szellem erejét, saját történelmi korát, mert életünket az teszi boldoggá, ha felismerjük az esztétikum gyönyörűségét, a kifejezés bátorságát és a nyomot hagyás kötelességét. Ő maga is úgy tudott műveket teremteni, hogy a földi nyomorúság legfájdalmasabb tragédiáin is felülemelkedve láttatta a szépség, az emberi jószág és értelem örökké felülmúlhatatlan értékeit.

Amikor a tanár úr 1987-ben nyugdíjba ment, én vettem át tőle a rajz tanítását és az iskolagaléria vezetését. Kezdeti tapasztalatlanságomban szerencsére nem maradtam magamra, mert Feri bácsi bármikor segített, amikor szükség volt rá. Elsőként

észak-magyarországi művészekről származó újságrajzokat állítottunk ki. Akkor kellett nekem is mindent megtanulnom. Levelezések, telefonok, meghívók, plakátok, megnyitó műsorok, vendégfogadások, technikai szervezések, dokumentáció, a képek gondos elhelyezése és megjelenítése kíséri mindazt, amit a galéria működtetése jelent. Aki még nem találkozott ilyen munkával, annak nehéz elképzelni, mennyi apró esély és akaratlan hibalehetőség befolyásolja a sikert.

A művészi lét és a humánus minden feltétel nélküli felelőssége a miénk. Jelet kell hagyni. Ez volt Czinke Ferenc tanár úr legfontosabb üzenete.

Czinke Ferenc: Létrán